

MAYI 15, 2015

NZOZULU YA **NKENGI**
KESAMUNAKA KIMFUMU YA YEHOWA

Yuni 29–Yuli 5
Keba—Satana
Ke Sosa Kudia Nge!
LUTITI 3 BANKUNGA: 54, 43

Yuli 6-12
Nge Lenda Nwanisa Satana
—Mpi Kununga Yandi!
LUTITI 18 BANKUNGA: 60, 100

Nimero ya Biso ya Nene

KITINI 1

MASOLO YA KULONGUKA

- **Keba—Satana Ke Sosa Kudia Nge!**
- **Nge Lenda Nwanisa Satana
—Mpi Kununga Yandi!**

Biblia ke fwanisa Satana ti ntambu yina ke ngana sambu yandi kele na nzala. Satana kele muntu ya ngolo, muntu ya nku, mpi muntu ya luvunu. Masolo yai ta monisa bikuma yina beto fwete telamina mbeni yai ya nene. Yo ta sadisa beto mpi na kuditanina na mayele ya mbi yina yandi ke sadilaka sambu na kukusa bantu.

Keba

—Satana Ke Sosa Kudia Nge!

“Beno keba. Mbeni na beno, Diabulu, ke kwenda kuzieta bonso ntambu ya ke ngana, yina ke sosa kudia muntu.”—1 PIE. 5:8.

**INKI MUTINDU SATANA
ME MONISAKA NDE YANDI KELE . . .**

muntu ya ngolo?

muntu ya nku?

muntu ya luvunu?

NA LUYANTIKU, kigangwa mosi yina kele mpeve vandaka ti bangwisana ya mbote ti Yehowa. Kansi na nima, kigangwa yai kumaka ti mpusa nde bantu kusambila yandi, na kisika ya kusambila Nzambi mpamba. Yandi sosaka ve kukatula ngindu yai na ntima na yandi, yo yelaka mpi yo butaka disumu. (Yak. 1:14, 15) Kigangwa yai kele Satana yina “kangamaka ve ngolo na kieleka.” Yandi kolamaka

1. Tendula mutindu kigangwa mosi yina kele mpeve kumaka Satana.

na Yehowa mpi kumaka “tata ya luvunu.”—Yoa. 8:44.

2 Banda ntangu Satana kolamaka, yandi me kumaka mbeni ya nene ya Yehowa mpi ya bantu. Batitre yina bo me pesaka yandi, ke monisa nde yandi kele muntu ya mbi kibeni. Titre Satana ke tendula “Mbeni,” sambu na kumonisa nde kigangwa yai ya mbi ke zitisaka ve luyalu ya Nzambi, nkutu yandi ke mengaka yo mpi ke nwanisaka yo. Diaka, Satana ke zolaka nde Yehowa kuyala diaka ve bantu.

3 Kusonga 12:9 ke binga Satana nde Diabulu, disongidila “Muntu ya Luvunu.” Titre yai ke yibusa beto nde Satana vwezaka Yehowa ntangu yandi bingaka yandi nde muntu ya luvunu. Bangogo “nioka ya ntama” ke yibusa beto kilumbu yina Satana sadilaka nioka sambu na kukusa Eva na Edeni. Bangogo “dragoni ya nene” ke monisa nde Satana kele kigangwa mosi ya kigonsa mpi kele ti maka-

2, 3. Batitre “Satana,” “Diabulu,” “nioka,” mpi “dragoni” ke monisa nki na yina me tala mbeni ya nene ya Yehowa?

si ya ngolo ya kutelamina lukanu ya Yehowa mpi kufwa bansadi na yandi.

4 Satana ke salaka bikesa ya ngolo sambu na kubebisa kwikama na beto. Yo yina Biblia ke pesa ndongisila yai: “Beno tanina mabanza na beno, beno keba. Mbeni na beno, Diabulu, ke kwenda kuzieta bonso ntambu ya ke ngana, yina ke sosa kudia muntu.” (1 Pie. 5:8) Na kuwakana ti ndongisila yai, disolo yai ta tubila mambu tatu ya kimuntu ya Satana, yo ta monisa mpi bikuma yina beto fwete kuditanina na mbeni yai ya Yehowa mpi ya bansadi na yandi.

SATANA KELE MUNTU YA NGOLO

5 Bigangwa ya kimpeve, disongidila bawanzio, ke vandaka “ngolo mingi.” (Nk. 103:20) Bo kele ngolo mpi mayele mingi kuluta bantu. Ya kieleka, bawanzio ya kwikama ke sadilaka ngolo na bo sambu

4. Inki beto ta tadila na disolo yai?

5, 6. (a) Pesa bambandu ya ke monisa nde bigangwa ya kimpeve kele “ngolo mingi.” (b) Na nki mutindu Satana kele ti “ngolo ya kufwa”?

na kusala mambu ya mbote. Mu mbandu, na dibaku mosi wanzio mosi ya Yehowa fwaka basoda 185 000 ya Asiria, diambu mosi yina muntu mosi to ata nkutu kimvuka ya basoda lendaka ve kusala. (2 Bant. 19:35) Na dibaku ya nkaka, wanzio mosi sadilaka ngolo mpi mayele na yandi ya mingi sambu na kubasisa bantumwa ya Yezu na boloko. Wanzio yai kangulaka bakielo, basisaka bantumwa mpi kangaka diaka bakielo yina, bankengi ya boloko monaka yandi ve, sambu yandi salaka mambu yai na mayele yonso kibeni!—Bis. 5:18-23.

⁶ Kansi Satana ke sadilaka ngolo na yandi na mutindu ya mbi. Yandi kele ngolo mpi kele ti bupusi ya mingi kibeni! Biblia ke binga yandi “mfumu ya nsi-ntoto yai” mpi “nzambi ya ngidika yai ya bima.” (Yoa. 12:31; 2 Bak. 4:4) Satana Diabulu kele mpi ti “ngolo ya kufwa.” (Baeb. 2:14) Yo ke tendula ve nde yandi mosi ke fwaka bantu yonso; kansi, mpeve na yandi ya kufwa bantu me yalumukaka na ntoto ya mvimba. Diaka, sambu Eva

kwikilaka na luvunu ya Satana mpi Adami kola-
maka na Nzambi; yo yina, bantu yonso me kuma-
ka bantu ya masumu mpi ke fwaka. (Bar. 5:12) Na
mutindu yina, Diabulu me monisaka nde yandi kele
ti “ngolo ya kufwa.” Yezu bingaka yandi “muntu
ya ke fwaka bantu.” (Yoa. 8:44) Satana kele mbe-
ni na beto ya nene kibeni!

7 Ntangu beto ke telaminaka Satana, beto ke ku-
maka bambeni na yandi mpi ya bantu yonso yina
me landaka yandi na ntembe yina yandi tulaka na
yina me tala luyalu ya Nzambi. Na kati na bo, beto
ke tanga mpi kimvuka ya bawanzio yina kolama-
ka, disongidila bademo. (Kus. 12:3, 4) Bademo me
monisaka nde bo kele ngolo mingi kuluta bantu,
mpi bo me niokulaka bantu mingi. (Mat. 8:28-32;
Mar. 5:1-5) Beto fwete buya ve nde bampeve yai ya
mbi mpi “mfumu ya bademo” kele ngolo. (Mat. 9:
34) Beto lenda nunga ve mvita ya Satana kukonda
lusadisusu ya Yehowa.

7. Inki mutindu bademo me monisaka nde bo kele ngolo?

SATANA KELE MUNTU YA NKU

8 Ntumwa Piere fwanisaka Satana ti “ntambu ya ke ngana.” Mukanda mosi ke tuba nde, ngogo ya Kigreki yina bo ke balulaka nde “ke ngana” ke monisa “kungana ya mbisi ya makasi yina kele na nzala ya ngolo.” Dibanza yai ke monisa pwelele makasi yina Satana ke vandaka na yo! Ata ntoto ya mvimba kele na nsi ya kiyeka ya Satana, yandi kele kaka na nzala ya kudia bantu mingi. (1 Yoa. 5:19) Yo yina, yandi ke tulaka dikebi ya mingi na ndambu ya Bakristu ya bo me tulaka mafuta yina me bikalaka na ntoto mpi na “mameme ya nkaka” yina ke sadisaka bo. (Yoa. 10:16; Kus. 12:17) Lukanu ya Satana kele ya kudia bansadi ya Yehowa. Mbangika yina yandi me basisilaka balongoki ya Yezu banda na mvu-nkama ya ntete tii bubu yai ke monisa nde yandi kele muntu ya nku.

8. (a) Inki kele lukanu ya Satana? (Tala kifwanisu yina kele na luyantiku ya disolo na nimeru ya bisono ya fioti.) (b) Inki mutindu mambu yina ke salama na nsi-ntoto ke ndimisaka nge nde Satana kele muntu ya nku?

9 Sambu na kubebisa lukanu ya Nzambi, Satana ke monisaka nku na yandi na mitindu ya nka-ka diaka. Ntambu yina kele na nzala ke wilaka ve mbisi yina yandi ke zola kudia mawa, mpi mpasi yina mbisi yina ta wa ke yangisaka yandi ve ata fio-ti. Mutindu mosi mpi, Satana ke wilaka ve bantu yina yandi ke zola kudia mawa. Mu mbandu, nge ke yindula nde nki vandaka mawi ya Satana ntangu bantu ya Izraele vandaka kubwa na bizumba mpi kumonisa kikalulu ya bwimi? Ntangu nge ke tanga masolo ya Biblia yina ke tubilaka mansoni ya Zimri mpi kikalulu ya bwimi ya Gehazi, keti nge lenda mona na mabanza mutindu “ntambu ya ke ngana” sepelaka na mutindu yandi nungaka? —Kut. 25:6-8, 14, 15; 2 Bant. 5:20-27.

10 Satana vandaka ti bikuma ya siki-siki ya kutula dikebi na bantu ya dikanda ya Izraele. Sambu,

9, 10. (a) Inki mutindu Satana sosaka kubebisa lukanu ya Nzambi sambu na dikanda ya Izraele? (Pesa bambandu.) (b) Sambu na nki Satana tulaka dikebi ya mingi na dikanda ya Izraele? (c) Inki mutindu Satana ke kudiwaka ntangu bansadi ya Yehowa ke salaka masumu ya nene?

dikanda yai zolaka kubasisa Mesia yina ta niata Satana mpi ta nwanina luyalu ya Yehowa. (Kuy. 3: 15) Satana vandaka kuzola ve nde bantu ya Izraele kuvanda ti bangwisana ya mbote ti Nzambi, yo yina yandi salaka yonso sambu na kupusa bo na kusala masumu. Kuyindula ve nde Satana waka mpasi ntangu Davidi salaka bizumba to nde yandi waka mawa na mutindu Moize vidisaka dibaku na yandi ya kukota na Ntoto ya Lusilu. Ya kieleka, Satana ke vandaka na kiese ntangu bansadi ya Nzambi ke salaka masumu ya nene. Yai kele mpi mambu yina Satana ke sadilaka sambu na kusosila Yehowa.—Bing. 27:11.

11 Satana wilaka ndonga ya dibuta yina ta basisa Mesia makasi mingi. Mu mbandu, beto tadila mambu yina salamaka ntangu Nzambi zabisaka Abrahama nde yandi ta buta bana yina ta kuma “dikanda mosi ya nene.” (Kuy. 12:1-3) Ntangu Abrahama ti Sara kwendaka na Ezipte, Farao lombaka

11. Ziku, sambu na nki Satana pukumunaka Sara?

bantu na kunata Sara na nzo na yandi, sambu Sara kukuma nkento *na yandi*. Kansi, Yehowa gulusaka Sara na diambu yai ya mpasi. (Tanga Kuyantika 12:14-20.) Ntangu fioti na ntwala nde Izaki kubutuka, mambu ya mutindu yina kuminaka diaka Sara na bwala Gerare. (Kuy. 20:1-7) Keti Satana vandaka na kisina ya mambu yina? Yibuka nde Sara yambulaka Ure, mbanza ya kitoko, mpi kumaka kuzinga na batenta. Keti Satana yindulaka nde yandi ta pukumuna Sara na banzo ya kitoko ya Farao to ya Abimeleki? Keti Satana yindulaka nde Sara zolaka kuyambula bakala na yandi mpi Yehowa sambu na kukwelana ti ntotila mosi na kati ya bantotila yina? Biblia ke tubila yo ve, kansi beto kele ti bikuma ya kundima nde Diabulu zolaka kusepela nde Sara kukolama sambu yandi vidisa dibaku na yandi ya kubuta mwana ya lusilu. Kana Sara, nkento yina zabanaka sambu na bikalulu na yandi ya mbote mpi vandaka ti bangwisana ya mbote ti Yehowa zolaka kubebisa luzingu na yandi,

Satana zolaka ve kuwa mpasi ata fioti. Satana kele nku kibeni!

12 Yezu butukaka bamvu-nkama mingi na nima ya lufwa ya Abrahami. Satana vandaka ve kutadila Yezu bonso bebe ya kitoko mpi ya mbalu. Sambu, yandi zabaka nde bebe yai ta yela mpi ta kuma Mesia yina Nzambi silaka. Ya kieleka, Yezu kele muntu ya kuluta mfunu na kimvuka ya bantu yina Biblia ke bingaka nde mwana ya Abrahami, yina ta vanda ti kiyeka ya “kufwa bisalu ya Diabulu.” (1 Yoa. 3:8) Keti Satana ke yindulaka nde kufwa mwana ya fioti kele mbi kibeni? Satana ke salaka ve luswaswanu na kati ya mambu ya mbote ti mambu ya mbi. Yandi zolaka kufwa Yezu ntangu yandi vandaka mwana ya fioti. Inki mutindu?

13 Ntotila Erode waka makasi mingi ntangu bantu yina ke zabisaka makwisa na nsadisa ya bambwetete yulaka kisika ya “mwana yina me butu-

12, 13. (a) Na lubutuku ya Yezu, inki mutindu Satana monisaka nde yandi kele muntu ya nku? (b) Nge ke yindula nde, inki ke vandaka mawi ya Satana ntangu yandi ke monaka baleke ke sadila Yehowa bubu yai?

ka sambu na kuvanda ntotila ya Bayuda” kele, mpi Erode bakaka lukanu ya kufwa Yezu. (Mat. 2:1-3, 13) Sambu na kulungisa lukanu na yandi, Erode pesaka ntuma ya kufwa bana *yonso* ya babakala ya bamvula zole kulumuka yina vandaka na Betelemi mpi na banziunga na yo yonso. (Tanga Matayo 2: 13-18.) Yezu fwaka ve na dibaku yina, kansi mambu yai ke longa beto nki na yina me tala mbeni na beto Satana? Yo kele pwelele nde Satana ke bakaka ve luzingu ya bantu na mbalu. Diaka, yandi ke wilaka ve bana mawa ata fioti. Ya kieleka, Satana kele kibeni “ntambu ya ke ngana.” Yandi kele muntu ya nku kibeni!

SATANA KELE MUNTU YA LUVUNU

14 Satana ke sadilaka luvunu sambu na kupusa bantu na kukolama na Yehowa Nzambi ya zola. (1 Yoa. 4:8) Yandi ke sadilaka luvunu sambu na kukanga bantu nzila ya kubakisa nde bo kele na “nzala ya mambu ya kimpeve.” (Mat. 5:3) Yandi

14, 15. Inki mutindu Satana me ‘fwaka mabanza ya bantu yina ke kwikilaka ve’?

me “fwaka . . . mabanza ya bantu yina ke kwikilaka ve, sambu nsemo ya nsangu ya mbote ya nkembo ya me tala Kristu, yina kele kifwani ya Nzambi, kukuka ve na kukota.”—2 Bak. 4:4.

15 Kima ya nene yina Satana ke sadilaka sambu na kukusa bantu kele lusambu ya luvunu. Yandi ke vandaka na kiese kibeni ntangu yandi ke monaka bantu ke sambila ba-nkaka na bo, lugangu, bambisi, bantu to bima ya nkaka na kisika ya kusambila Yehowa, “Nzambi mosi ya zwa”! (Kub. 20:5) Bantu ya nkaka nkutu ke yindulaka nde bo ke sambilaka Nzambi na mutindu ya mbote, kansi Nzambi ke ndimaka ve lusambu na bo sambu bo ke kwikilaka na mambu ya luvunu mpi ke salaka mambu ya nkaka yina ke sepedisaka yandi ve. Bo me fwanana kibeni ti bantu yina Yehowa bondilaka nde: “Nki mfunu ya kubebisa mbongo na beno na madia yina ke [fulusaka] ve, ebuna na nima nzala ke simba beno diaka? Ntangu yai, beno wila mono, ebuna beno ta zwa madia ya kieleka, beno ta mona kiese sambu na madia ya kitoko.”—Yez. 55:2.

16 Satana lenda kusa mpi bansadi ya Yehowa. Mu mbandu, beto tadila diambu yina salamaka ntangu Yezu zabisaka balongoki na yandi nde bambeni na yandi fwete fwa yandi. Ntembe kele ve nde ntumwa Piere vandaka ti mabanza ya mbote ntangu yandi zabisaka Yezu nde: “Mfumumu, kutuba ve diambu ya mutindu yina; mambu yai ta bwilange ve ata fioti.” Yezu nganinaka Piere mpi zabisaka yandi nde: ‘Luta na nima na mono, Satana!’ (Mat. 16:22, 23) Sambu na nki Yezu bingaka Piere “Satana”? Sambu Yezu vandaka kubakisa mambu yina fwete salama. Ntangu lungaka sambu yandi pesa kimenga ya nkudulu mpi kumonisa nde Diabulu kele muntu ya luvunu. Ntangu yina ya kuluta mfunu na disolo ya luzingu ya bantu, vandaka ve ntangu yina Yezu lendaka kubuya ‘kutuba diambu ya mutindu yina.’ Satana vandaka kuvingila nde Yezu kusoba mabanza na yandi.

16, 17. (a) Sambu na nki Yezu zabisaka Piere nde: ‘Luta na nima na mono, Satana’? (b) Inki mutindu Satana ke katulaka dikebi na beto na mambu ya kimpeve?

17 Beto mpi ke zinga na nsungi mosi ya kuluta mfunu, sambu nsuka ya ngidika yai me finama. Satana ke zola nde beto kuna mpusa ya kusosa kiyeke to kimvwama na ngidika yai sambu yo katula dikebi na beto na mambu ya kimpeve. Kubika ve nde diambu ya mutindu yai kukumina nge! Kansi, “landa na kukengila.” (Mat. 24:42) Kukwikila ve ata fioti na mambu ya luvunu yina Satana ke pusaka bantu na kuyindula nde nsuka kele ntama to nkutu nde yo ta vanda ve.

18 Satana ke kusaka bantu na mutindu ya nka-ka diaka. Yandi ke pusaka bantu na kukwikila nde Nzambi ke zolaka beto ve mpi nde yandi ta lolula ve ata fioti masumu na beto. Kansi, nani *kibeni* Yehowa ke zolaka ve? Kele Satana. Nani *kibeni* ke lolulaka ve bantu? Kele kaka Satana. Biblia ke ndimisa beto nde: “Nzambi kele ve muntu ya kukonda lunungu sambu yandi vila kisalu na beno mpi

18, 19. (a) Inki mutindu Satana ke sadilaka bangindu na beto sambu na kukusa beto? (b) Inki mutindu Yehowa ke sadisaka beto na kuditanina mpi kukeba?

zola yina beno monisaka sambu na zina na yandi.” (Baeb. 6:10) Yehowa ke sepelaka na bikesa yina beto ke salaka mpi ksalu yina beto ke salaka, kele ve ya mpamba. (Tanga 1 Bakorinto 15:58.) Yo yina, bika nde beto landa ve mambu yina Satana ke sadilaka sambu na kukusa bantu.

19 Mutindu beto me katuka kumona yo, Satana kele muntu ya ngolo, muntu ya nku, mpi muntu ya luvunu. Inki mutindu beto lenda nwanisa mbeni yai ya nene mpi kununga yandi? Yehowa ta sadisa beto. Ndinga na yandi ke sadisaka beto na kununga mitambu ya Satana, “sambu beto me zaba mayele na yandi.” (2 Bak. 2:11) Kana beto me bakisa mitambu ya Satana, beto ta kuma kuditani na mpi kukeba. Kansi, beto fwete suka kaka ve na *kuzaba* mitambu ya Satana. Biblia ke tuba nde: “*Beno telamina* Diabulu, ebuna yandi ta tina nta ma ti beno.” (Yak. 4:7) Disolo yina ke landa ta tubila mambu tatu yina beto lenda sala sambu na kwanisa Satana mpi kununga yandi.

Nge Lenda Nwanisa Satana —mpi Kununga Yandi!

*“Beno vanda bambeni [ya Satana],
beno vanda ngolo na lukwikilu.”—1 PIE. 5:9.*

**INKI MUTINDU BETO LENDA TELAMINA
SATANA MPI . . .**

kuvanda ve lulendo?

kuvanda ve ti nzala ya bima mingi ya kinsuni?

kutina mansoni?

**SATANA ke nwanaka mvita ti ndambu ya Bakris-
tu ya bo me tulaka mafuta, yina me bikalaka na
ntoto mpi “mameme ya nkaka.” (Yoa. 10:16) Dia-
bulu kele ti lukanu ya kufwa bansadi ya Yehowa na
mwa ntangu yai ya yandi me bikala ti yo. (Tanga Ku-
songa 12:9, 12.) Keti beto lenda nunga mvita yina
beto ke nwanaka ti Satana? Ee! Biblia ke tuba nde:
“Beno telamina Diabulu, ebuna yandi ta tina nta-
ma ti beno.”—Yak. 4:7.**

- (a) Sambu na nki kunwanisa Satana kele mfunu bubu yai?**
- (b) Inki ke ndimisa nde beto lenda nunga mvita yina beto ke nwanaka ti Satana?**

2 Bantu mingi ke ndimaka ve nde Satana kele. Bo ke yindulaka nde, Satana ti bademo kele kaka bantu yina bo ke monisaka na mikanda, na bafilme, mpi na bansaka ya video, kansi bo kele ve bigangwa ya kieleka. Bantu yai ke tubaka mpi nde muntu ya mayele lenda ndima ve nde bampeve ya mbi kele bigangwa ya kieleka. Keti nge ke yindula nde Satana ke kudiyangisaka sambu bantu ke tubaka nde yandi ti bademo na yandi kele ve bigangwa ya kieleka? Ata fioti ve! Nkutu, Satana ke fwaka mabanza ya bantu yina ke buyaka kundima nde yandi kele. (2 Bak. 4:4) Kukonda kundima nde bampeve ya mbi kele bigangwa ya kieleka kele mayele yina Satana ke sadilaka sambu na kukusa bantu.

3 Bansadi ya Yehowa kele ve na kati ya bantu yina Satana ke kusaka. Beto *ke zabaka* nde Diabulu kele, sambu Satana muntu solulaka ti Eva na nzila ya nio-ka. (Kuy. 3:1-5) Satana sosilaka Yehowa na diambu

2, 3. (a) Sambu na nki kukonda kundima nde Satana kele, ke sadisaka yandi na kukusa bantu? (b) Inki ke ndimisa nge nde Satana kele?

ya me tala Yobi. (Yobi 1:9-12) Satana muntu me-
kaka Yezu. (Mat. 4:1-10) Na nima ya kubutuka ya
Kimfumu ya Nzambi na 1914, Satana yantikaka
“kunwanisa” ndambu ya Bakristu ya bo me tulaka
mafuta yina me bikalaka na ntoto. (Kus. 12:17) Ya-
ndi ke landa na kunwanisa ndambu ya Bakristu
144 000 ya bo me tulaka mafuta yina me bikalaka
na ntoto mpi mameme ya nkaka sambu na kubebi-
sa lukwikilu na bo. Sambu na kununga Satana, beto
fwete telamina yandi mpi kukumisa lukwikilu na
beto ngolo. Disolo yai ta tubila mitindu tatu ya ku-
sala yo.

KUVANDA VE LULENDO

4 Satana kele kibeni kigangwa ya lulendo kuluta.
Lulendo na yandi monanaka ntangu yandi bakaka
lukanu ya kutelamina luyalu ya Yehowa mpi kukuma
mbeni na yandi. Yo yina, mutindu mosi ya kuvanda
mbeni ya Satana kele kubuya lulendo mpi kuyedi-
sa kikalulu ya kudikulumusa. (Tanga 1 Piere 5:5.)

4. Inki mutindu Satana monisaka nde yandi kele lulendo mingi?

Kansi lulendo kele nki? Keti kudikumisa ke vanda-ka mbi ntangu yonso?

5 Mukanda mosi ke tendula nde lulendo kele “mutindu ya kudipesa lukumu mpi ya kudizitisa,” mpi yo kele “kiese yina muntu kele na yo sambu yandi to bantu yina yandi ke zolaka me sala to me zwa kima mosi ya mbote.” Kuvanda ti mawi ya mutindu yai kele mbi ve. Ntumwa Polo zabisaka Bakristu ya Tesalonika nde: “Beto ke kudikumisaka sambu na beno na kati ya mabundu ya Nzambi sambu na kukanga ntima mpi lukwikilu na beno na bambangika yonso mpi bampasi yonso yina beno ke kutana ti yo.” (2 Bate. 1:4) Yo yina, kuvanda na mawi ya kiese sambu na kisalu ya bantu ya nkaka ke sala to kudikumisa sambu na mambu yina beto mosi ke sala kele mbi ve. Diaka, yo kele mbote ve na kuvweza dibuta na beto, ndinga na beto, mutindu na beto ya kuzinga, mpi kisika yina beto me yela.—Bis. 21:39.

5, 6. (a) Keti kudikumisa kele mbi? Tendula. (b) Sambu na nki lulendo kele mbi, mpi nki bambandu ya Masonuku ke monisa yo?

6 Kansi, lulendo ke bebisaka bangwisana na beto ti Yehowa. Yo lenda pusa muntu na kubuya kusa-dila ndongisila ya mbote. (Nk. 141:5) Muntu ya lulendo ke yindulaka nde yandi kele muntu ya kuluta mfunu, mpi nde yandi me luta bantu ya nkaka. Yehowa ke mengaka kikalulu yai. (Ezek. 33:28; Amo. 6:8) Kansi Satana ke sepelaka kumona bantu ke monisa lulendo sambu yandi mosi kele kigangwa ya kuluta lulendo. Satana sepelaka mingi ntangu Nimrodi, Farao mpi Absalomi monisaka kikalulu ya lulendo! (Kuy. 10:8, 9; Kub. 5:1, 2; 2 Sam. 15:4-6) Lulendo pusaka mpi Kaini na kusala disumu. Nzambi longisilaka yandi, kansi na lulendo yonso yandi buyaka kusadila ndongisila yina. Yo yina, yandi kolamaka.—Kuy. 4:6-8.

7 Bubu yai, bantu ke monisaka lulendo na mitindu mingi. Bantu ya nkaka ke monisaka lulendo sambu na mpusu na bo. Mukanda mosi ke tuba nde

7, 8. (a) Kumonisa lulendo sambu na mpusu ke tendula nki, mpi sambu na nki yo kele mbi? (b) Inki mutindu lulendo lenda katula ngemba na dibundu?

kumonisa lulendo sambu na mpusu kele “kubakila bantu ya mpusu ya nkaka bangindu ya mbi mpi kumenga bo;” diaka, “kuyindula nde konso mpusu kele ti bikalulu mpi mambu na bo ya nkaka, to nde bantu ya mpusu mosi buna me luta bantu ya mpusu ya nkaka.” Kumonisa lulendo sambu na mpusu me nataka mavwanga, bamvita, mpi bantu mingi me fwaka sambu na yo.

8 Mambu yai fwete salama ve na dibundu ya Bukristu. Sambu, kana bampangi kele ti kikalulu ya lulendo, bo lenda yantika kuswana-swana, mpi mavwanga lenda basika na kati na bo. Diambu yai kuminaka Bakristu ya nkaka ya mvu-nkama ya ntete, yo yina Yakobo yulaka bo ngiufula yai: “Bamvita mpi bitumba na kati na beno ke katuka na wapi?” (Yak. 4:1) Ya kieleka, kuvanda ti bangindu ya mbi sambu na bantu ya nkaka mpi kuyindula nde beto me luta bo lenda vanda ti bupusi ya mbi na mambu ya beto ke tuba mpi ke sala, sambu yo ta pesa bantu

ya nkaka mpasi. (Bing. 12:18) Kieleka kele nde, lulendo lenda katula ngemba na dibundu.

9 Bantu yina ke yindulaka nde bo me luta bantu ya nkaka fwete vila ve nde, “Mfumu Nzambi ke zolaka ve bantu ya lulendo.” (Bing. 16:5) Beto fwete tadila bantu ya mpusu ya nkaka, ya insi ya nkaka, mpi ya ndinga ya nkaka na mutindu ya mbote. Kana beto ke tadila bo ti mabanza ya mbi, beto ke vila nde “na nzila ya muntu mosi, [Nzambi] salaka makanda yonso ya bantu.” (Bis. 17:26) Kieleka yai ke monisa nde, beto yonso katukaka na muntu mosi, Adami. Yo yina, yo kele mbi na kuyindula nde mpusu mosi me luta mpusu ya nkaka. Dibanza yai kele mpi mayele yina Satana ke sadilaka sambu na kubebisa zola mpi bumosi ya Bukristu. (Yoa. 13:35) Sambu na kunwanisa Satana mpi kununga yandi, beto fwete buya kumonisa lulendo na mitindu yonso.—Bing. 16:18.

9. Inki mutindu Biblia ke sadisa beto na kumonisa ve lulendo sambu na mpusu mpi na mambu ya nkaka? (Tala kifwanisu yina kele na luyantiku ya disolo na nimeru ya bisono ya fioti.)

KUVANDA VE TI NZALA YA BIMA MINGI MPI ZOLA YA NSI-NTOTO

10 Satana kele “mfumu ya nsi-ntoto,” mpi nsi-ntoto ya mvimba kele na nsi ya kiyeka na yandi. (Yoa. 12:31; 1 Yoa. 5:19) Yo yina, mambu mingi yina nsi-ntoto ke siamisaka ke wakanaka ve ti minsiuku ya Biblia. Ya kieleka, mambu yonso yina kele na nsi-ntoto yai kele mbi ve. Kansi, beto fwete zaba nde Satana ke sadilaka mambu mingi ya nsi-ntoto sambu na kupusa beto na kusala masumu to kuyedisana nzala ya bima ya nsi-ntoto mpi kuyambula na kusambila Yehowa.—Tanga 1 Yoane 2:15, 16.

11 Bakristu ya nkaka ya mvu-nkama ya ntete kumaka kuzola bima ya nsi-ntoto mingi. Mu mbandu, Polo sonikaka nde: “Demasi me bikisaka mono sambu yandi zolaka ngidika ya bima ya ntangu yai.” (2 Tim. 4:10) Biblia ke tubila ve na siki-siki yonso mambu ya nsi-ntoto yina Demasi zolaka yina

10, 11. (a) Sambu na nki yo kele pete nde muntu kukuma kuzola bima ya nsi-ntoto mingi? (b) Ziku, inki mutindu Demasi monisaka zola ya nsi-ntoto?

pusaka yandi na kuyambula Polo. Ziku, Demasi yantikaka kuzola bima ya kinsuni mingi kuluta mambo ya kimpeve. Kana mpidina, Demasi vidisaka dibaku na yandi ya kuvanda ti mikumba ya mfunu ya kimpeve. Sambu na nki? Keti nsi-ntoto zolaka kupesa Demasi kima mosi ya mbalu kuluta balusakumunu yina Yehowa pesaka yandi ya kuvanda nduku ya kisalu ya Polo?—Bing. 10:22.

12 Diambu yai lenda kumina beto mpi. Bakristu fwete lungisa bampusa na bo ya kinsuni mpi ya dibuta na bo. (1 Tim. 5:8) Yehowa ke zolaka nde beto zinga mbote, sambu yandi pesaka Adami ti Eva bima mingi ya kitoko. (Kuy. 2:9) Kansi, Satana lenda sadila “kiyeka ya kimvwama ya ke kusaka” sambu na kuyedisa bampusa ya mbi na ntima na beto. (Mat. 13:22) Bantu mingi ke yindulaka nde kununga na luzingu ke tendula kuvanda ti bima mingi ya kinsuni, mpi nde mbongo ke natilaka bantu kiese. Dibanza yai kele ya luvunu kibeni, mpi yo le-
12. Inki mutindu “kiyeka ya kimvwama ya ke kusaka” lenda bwisa beto?

nda pusa beto na kufwa kinduku na beto ti Yehowa, kima ya kuluta mbalu. Yezu zabisaka balongoki na yandi nde: “Ata muntu mosi ve lenda sala bonso mpika sambu na bamfumu zole, sambu yandi ta menga mosi mpi ta zola ya nkaka to yandi ta kangama na mosi mpi ta vweza ya nkaka. Beno lenda sala ve bonso bampika sambu na Nzambi mpi sambu na Kimvwama.” (Mat. 6:24) Kana beto ke sala bonso bampika sambu na kimvwama, beto ta yambula kusadila Yehowa mpi yo kele kibeni diambu yina Satana ke zola nde beto sala! Bika beto pesa ve ata fioti nzila nde mbongo to bima ya nkaka kubebisa kinduku na beto ti Yehowa. Sambu na kunwanisa Satana, beto fwete vanda ti bukati-kati na mutindu na beto ya kutadila bima ya kinsuni. —Tanga 1 Timoteo 6:6-10.

TINA MANSONI

13 Mutambu ya nkaka yina Satana ke sadilaka

13. Inki mutindu nsi-ntoto ke tadilaka makwela mpi kuvukisa nitu?

kele mansoni. Bubu yai, bantu mingi ke monaka nde kuvukisa nitu kaka ti nkwelani na bo, kele nsi-ku mosi ya mpasi mpi ya ntama, bo ke tadilaka ve makwela mutindu bo fwete tadila yo. Mu mbandu, nkento mosi ya me zabanaka mingi sambu na bansaka yina yandi ke salaka tubaka nde: “Yo lenda salama ve nde nkento to bakala kuzinga kaka ti nkwelani na yandi. Mono ke zaba ve kana kele ti muntu mosi yina kele ya kwikama, to ke zola kuvanda ya kwikama na nkwelani na yandi.” Bakala mosi yina me zabanaka mingi tubaka nde: “Mono ke ndimaka ve nde Nzambi me gangaka beto sambu na kuvanda kaka ti nkwelani mosi na luzingu ya mvimba.” Satana ke vandaka na kiese ntangu bantu ke fwaka bansiku ya makwela, yina kele dikabu ya Nzambi. Ya kieleka, Diabulu ke sepelaka ve na kumona bantu ke zitisa ngidika yai ya Nzambi. Yo yina, sambu na kunwanisa Satana mpi kununga yandi, beto fwete zitisa bansiku ya makwela, ngidika ya Nzambi.

14 Bankwelani mpi bampumpa fwete tina mansoni ya mitindu yonso. Keti yo kele pete? Ata fioti ve. Mu mbandu, kana nge kele leke, nge lenda wa mutindu bana ya nzo-nkanda ke tuba mambu ya kuvukisa nitu to ya kutindilana bafoto ya ke monisaka kinkonga to ba *message* ya mansoni. Na bisika ya nkaka, kusala mambu ya mutindu yai na kati ya bana ya fioti kele diambu mosi ya mbi kibeni. Biblia ke tuba nde: “Muntu yina kele ti kikalulu ya kusala pite ke salaka disumu na nitu na yandi mosi.” (1 Bak. 6:18) Bamaladi yina bantu ke bakaka na nzila ya kuvukisa nitu me natilaka bantu bampasi mpi lufwa. Baleke mingi yina me kwelaka ntete ve ya me vidisaka kimwense (*virginité*) na bo ke kudiyangisaka mingi na buzoba yina bo salaka. Mambu yina bo ke songaka na televizio ya me tala mansoni kele ya luvunu; yo ke sosaka kundimisa bantu nde mansoni kele diambu mosi ya mbote mpi nde kufwa bansiku ya Nzambi ke natilaka ve bantu bampasi. Dibanza yai ke salaka nde bantu mingi

14, 15. Inki mutindu beto lenda tina mansoni?

kubwa na mutambu ya “kiyeka ya disumu ya ke kusaka.”—Baeb. 3:13.

15 Inki nge lenda sala kana mpusa ya kusala mansoni me kwisila nge? Kuvila ve nde nge kele muntu ya kukonda kukuka. (Bar. 7:22, 23) Samba sambu Nzambi kupesa nge ngolo. (Bafil. 4:6, 7, 13) Buya mambu yina lenda nata nge na kusala mansoni. (Bing. 22:3) Kana nge me kutana ti mpukumuna, tina yo kukonda kusukinina.—Kuy. 39:12.

16 Yezu me bikilaka beto mbandu ya mbote na yina me tala kununga bampukumuna. Yandi bikaka ve nde mambu yina Satana vandaka kuzabisa yandi kuvanda ti bupusi na mabanza na yandi; mpi yandi bakaka ve ntangu ya kuyindula kana kele ti mambu ya mbote na mambu yina Satana vandaka kuzabisa yandi. Na mbala mosi, yandi vandaka kuvutula nde: “Bo me sonikaka nde.” (Tanga Matayo 4:4-10.) Yezu zabaka Ndinga ya Nzambi mbote; yo yina, na ntwala ya bampukumuna, yandi vandaka kuzaba na

16. Inki mutindu Yezu nungaka bampukumuna ya Satana, mpi nki dilongi beto ke baka na mbandu ya Yezu?

mbala mosi mambu yina yandi fwete sala mpi yandi vandaka kuvutukila bangogo ya baverse ya Biblia. Sambu na kunwanisa Satana mpi kununga yandi beto fwete tina mansoni.—1 Bak. 6:9, 10.

KANGA NTIMA SAMBU NA KUNUNGA

17 Katula lulendo, nzala ya kuvanda ti bima mingi ya kinsuni, mpi mansoni, Satana kele diaka ti mitambu mingi. Mu mbandu, Bakristu ya nkaka ke kutanaka ti mbangika ya bantu ya dibuta, ya banduku ya nzo-nkanda, to bamfumu ya luyalu lenda buyisa kisalu ya kusamuna. Bampasi ya mutindu yai lenda yitukisa beto ve sambu Yezu zabisaka balongoki na yandi nde: “Bantu yonso ta menga beno sambu na zina na mono, kansi muntu yina ta kanga ntima tii na nsuka, yandi muntu ta guluka.”—Mat. 10:22.

18 Inki mutindu beto lenda nwanisa Satana mpi kununga yandi? Yezu zabisaka balongoki na yandi nde: “Kana beno kanga ntima, beno ta tanina mioyo

17, 18. (a) Inki kele mitambu ya nkaka yina Satana ke sadilaka, mpi sambu na nki yo lenda yitukisa beto ve? (b) Inki ndola ke vingila Satana, mpi sambu na nki kuzaba ndola yina ke pesa beto kikesa ya kukanga ntima?

na beno.” (Luka 21:19) Muntu mosi ve kele ti kiyeka ya kupesa beto mpasi mosi yina ta zinga tii kuna. Muntu mosi ve mpi lenda bebisa kinduku na beto ya mbalu ti Nzambi kana beto mosi me pesa yandi ve nzila. (Bar. 8:38, 39) Kana nsadi ya Yehowa me fwa, yo ke tendula ve nde Satana me nunga, sambu Yehowa ta futumuna yandi diaka! (Yoa. 5:28, 29) Kansi, Nzambi ta fwa Satana kimakulu. Ntangu Nzambi ta fwa ngidika yai ya mbi, bo ta losa Satana na dibulu ya nda mpi kuna yandi ta sala bamvula 1 000. (Kus. 20:1-3) Na nsuka ya Luyalu ya Yezu ya Bamvula Funda, bo ta “basisa Satana na boloko” sambu na ntangu fioti, ebuna yandi ta meka bantu yina ta kuma ya kukuka na mbala ya nsuka. Na nima, bo ta fwa Diabulu. (Kus. 20:7-10) Satana ta baka ndola ya lufwa, kansi ndola yai ke tadila nge ve! Vanda mbeni ya Satana mpi kumisa lukwikilu na nge ngolo. Ya kieleka, nge *lenda* nwanisa Satana mpi kununga yandi!

Kota na www.jw.org,
to *scanner* kidimbu yai ➞

